

TİP ÇOCUK HAKLARI KOMİSYONU

ÇOCUK HAKLARI BÜLTENİ #13

İÇİNDEKİLER

3 • Giriş

4 • Genel Başkanımız Erkan Baş'ın 20 Şubat Tarihli Sözcü Tv Yayınındaki Konuşması

5 • Parti Sözcümüz Sera Kadıgil'in Kızının İstismara Uğradığı İddiasıyla Dava Açan D.Ş'ye Destek Açıklaması

7 • Açıklamalar ve Faaliyetler

16 • Ocak Şubat Aylarında Yazılı Medyada Yer Alan Çocuk Haberleri

19 • Çocuklara Sorduk

21 • Kansere Tedavisi Gören Çocukların Eğitim Hakkı: Evde Ve Hastanede Eğitim Uygulamaları Üzerine Bir Değerlendirme

28 • Hatay'da Eğitim Alanındaki Hak İhlalleri

31 • Vahşi Sağ Politikalar Çocukluğu Yok Ediyor

34 • Çeviri Metin: Özel Okullara Tüm Devlet Finansmanını Durdurun

Giriş

“Türkiye’de 1.5 milyona yakın çocuk bir örgün eğitim kurumuna gitmiyor.”

“Yeni maarif modeli kapsamında yayınlanan etkinlik rehberine göre ramazan ayı boyunca okul öncesi eğitim kurumlarında öğrenciler öğretmenleri ile camiye gidecek.”

“15 yaş altına yönelik sosyal medya yasakları yolda!”

“Epstein belgelerinde oyuncak kelimesi 1000’den fazla kere geçiyor.”

“2025 yılında en az 94 çocuk iş cinayetlerinde öldü.”

“Her 4 çocuktan biri okula aç gidiyor.”

Kendi çocuklarını ve çocukluğunu düşünüyorsun: Bu düzen çocuklarıma uygun mu? Dünya bugün çocukların dünyası olabilir mi?

2026’nın ilk iki ayında; dünya siyasetini şekillendiren sermaye çevrelerinin çocuk istismarı üzerinden kurduğu ilişki ağlarını, Afganistan’da kız çocuklarının eğitim hakkından bütünüyle mahrum bırakılmasını, Türkiye’de eğitimden koparılan çocukların çeteler tarafından suça sürüklenmesini ve “yüzyılın afeti” olarak anılan 6 Şubat depremlerinin ardından hayatta kalan çocukların, şantiye siyaseti ve denetimsizlik nedeniyle güvensiz kentlerde yaşam mücadelesi vermek zorunda bırakıldığını gördük, dinledik, tanık olduk.

Emperyalist kapitalist düzen, çocukluk kavramını sistematik olarak bir sorun haline getirmektedir. Çocukların maruz bırakıldığı sorun alanlarının yapısal nedenleri ortaya konup emek hareketiyle demokrasi, özgürlük ve sol-sosyalist güçlerin ortak ve birleşik mücadelesiyle alternatif çözümler üretilmelidir.

Çocukların çocuk gibi yaşaması için çocukluğun dünyasını kurmak zorundayız. Çocuklardan çalınanları bugün geri almalıyız. Okulda oyunu, sokakta adaleti, eğitimde eşitliği, evde yiyecek, giyecek ve güvenli bir yaşam ortamı hakkını savunmak için çocukluğa şimdi yer açmalıyız. Sokaklar, okullar, şehirler, özgürlük, eşitlik yetişkinler için olduğu kadar çocuklar için!

Çocuk Hakları Komisyonu

Genel Başkanımız Erkan Baş'ın 20 Şubat Tarihli Sözcü Televizyonu Yayınındaki Konuşmasından

Bütçenin %1.5'ini verse memlekette aç çocuk kalmayacak. Bunu vermeyecek bir insan var mıdır? 100 lirasını, 1,5 lirasını verdiğinde memlekette aç çocuk kalmayacak. Şimdi bu bakan memlekette çocukları aç bırakıyor. Bu bakan memlekette çocukların MESEM adı altında en ağır şartlarda çalıştırılması için sürekli zorlayıcı müdahalelerde bulunuyor. Öyle bir düzen kuruyor. Orada çocuklar hayatlarını kaybediyor.

Ya memlekette çocukları aç bırakıyorsun. Memlekette çocukların yoksulluğu üzerinden bir yeni rant düzeni oluşturuyorsun. Çocukların ölümüne sebep oluyorsun. Sonra Ramazan ayı geliyor. Söyle bakayım bu çocuklar oruç tutuyor. Ya benim öğrendiğim din de bu çok ayıp bir şey ya. Ya tövbe aşağı sen Allah mısın kardeşim? Sana ne ya kiminle ibadet ettiğinde? Ne olacak ya? Melekler yazmıyor mu bu insanların ibadetini? Ya çocuk bu çocuk. Sen o çocuk ibadetini yapıyor mu, yapmıyor mu? Senin işin değil o. Senin işin o çocuğun karnını doyurmak ama. Senin için o çocuğun eğitim alabilmesini sağlamak, senin için o çocuğun yaşamasını sağlayabilmek, yaşayabileceği bir ülke bırakabilmek. Ne sanıyor bunlar kendilerini ya? Gerçekten dini duygularını nasıl kullanıyorsunuz, nasıl istismar ediyorsunuz?

Hani diyoruz ya dincilik. Hani dini siyasetin bir aracı olarak kullanmak, işte laiklik bunun için önemli. Bu silahı ellerinden almamız lazım ya. Laiklik demek kimse dini siyasetin bir aracı haline getiremez. Dini siyaset için kullanamaz demek.

Bu ülkede laiklik çok tartışıldı. Ködüköy'de, Moda'da, Karşıyaka'da, Çankaya'da bir grup elitin gündemi. Hayır bak gördün mü? Laiklik tam da işte Gebze'de, Gazi Mahallesi'nde, Mamak'ta, Şırnak'ta, Batman'da. Yoksul mahallelerdeki çocuklar için ihtiyaç. O ailelerin, emekçi çocuklarının, ailelerinin ihtiyacı. Onun için laikliğe sahip çıkmak gerekiyor.

Sera Kadıgil'in 4 Şubat'ta Kızının İstismara Uğradığı İddiasıyla Dava Açan D.Ş'ye Destek Amacıyla Kartal Adliyesinde Yaptığı Basın Açıklaması:

Yanımda D.Ş olarak tanıdığınız kız kardeşim var. D.Ş. daha 29 yaşında ve 19 yaşında tecavüze uğramış bir kadın. Kendi adına mücadele vermekle kalmamış, şu anda öz babası tarafından üç yaşında tecavüze uğramış çocuğu için burada. Günlerdir adliyede nöbet tutan bir kadın. Ve devletten korkusuna, bu Kuran'a Hizmet Vakfı denilen ne olduğu belirsiz bu vakıftaki insanların korkusuna ismini söyleyemeyen, yüzünü açamayan, iş bulmayan, okulda çocuğuna zorbalık edilen, sağlık hizmetlerinden faydalanamayan bir kadın. Yanımda duruyor. Konuşmak istememesinin sebebi korkması.

Bütün dünya Epstein dosyalarıyla çalkalanıyor. Paradan ne yapacağını bilemeyen bir avuç sapığın çoluğa çocuğa neler yaptığını, bir yanda kutsal aile derken bir yanda yoksul ailelerin çocuklarına neler yaptıklarını kanlı canlı bütün dünya kanımız donarak izliyoruz. Sınırsız güç sahibi olan erkeklerin nasıl canavarlaştığını görüyoruz. Türkiye'de de iktidar sahibi erkeklerin adliyeyi, hakimleri, polisi parayla bağlarız, canımızın istediğini yaparız diyor.

Üç yaşında bir çocuk tecavüze uğradı diye annesi tarafından dava açılmış. Kaç sene geçti biliyor musun? Üç sene! Üç sene! Peki soruyorum, bu şerefsiz bir tek gün gözaltına alınmış mı? Hani seçilmiş bütün belediye başkanları şu an hapiste ya. Hani ağzını açan hapse atıyorlar ya. Hani bir tweet atan hapse atıyorlar ya. Hani şurada biraz daha kalabalık bir basın açıklaması yapsak polisi diziyorlar ya arkamıza. Çocuk tecavüzüyle suçlanan bu erkek ne yapıyor şu an biliyor musunuz? Hayatına devam ediyor. Bir tek gün gözaltına alınmamış. Bir tek gün tutuklanmamış. Hala davası devam ediyor. Ve bu konuyla ilgili bir önerge verdik, cevap alamadık. Bakın süreç devam ediyor. Açık açık buradan basın eliyle, polisin tuttuğu kameralardan İçişleri Bakanlığı eliyle bütün bakanlara sesleniyorum.

Birincisi Adalet Bakanı Yılmaz Tunç. Güzel kardeşim, belediye başkanlarını tutuklamaktan vakit bulup çocuk tecavüzcüleriyle, arkasında bu sözde dinci vakıfların bulunduğu tecavüzcülerle ilgilenmeye zamanın olacak mı? Bu dosyayı takip ediyor musun? DŞ'nin dosyasından haberin var mı? DŞ'nin tecavüze uğrayan 3 yaşındaki kızının dosyasından haberin var mı? Bu dosyalarda ne yapıyorsun Yılmaz Tunç? Açık açık soruyorum.

İkinci sorum. Aile Bakanı Mahinur Göktaş. Şarkıcıların şarkılarına salça olmayı biliyorsun. Değil mi? Bir tane muhalif belediyede çıkan bir ihbar ki her ihbarın sonuna koşmakla mükellefsin. Bu ihbarla ilgili ne yapıyorsun? Bu çocukla ilgili ne yapıyorsun? Ve bu Kur'an'a Hizmet Vakfı. Bunun tek örnek olmadığını söylüyorlar. Gelen ihbar mailleri var. Kur'an'a Hizmet Vakfı'ndaki çocukların devlet okullarına gönderilmediği, bunun günah kabul edildiği, iş itfaiye yapılarla bağlantılı olduğu iddiaları var. Bunları araştırıyor musun? Bunlarla ilgili ne yapıyorsun?

Ve üçüncü sorum. Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin. Bugün isim vermiyorum. O okulun ismini söylemiyorum. O okul müdürünün ismini de söylemiyorum. Bu çocuğun eğitim hakkının elinden alınmasıyla ilgili ne yapıyorsun sen kardeşim? Sen ne yapıyorsun?

Faaliyetler ve Açıklamalar:

Eğitim Hakkı Dayanışma ve Mücadele Ağı (EDHMA) Bilgilendirme

Neden ve Nasıl Örgütlüyoruz?

Türkiye’de eğitim sistemi uzun süredir piyasalaştırma, dinselleştirme ve eşitsizlik politikalarıyla sistematik biçimde dönüştürülüyor; kamusal, nitelikli ve eşit eğitim hakkı her geçen gün daha fazla aşındırılıyor. Eğitimin giderek niteliksizleştirilmesi ve özelleştirilmesi, MESEM’ler yoluyla çocuk emeğinin sömürülmesi, okullar arası derinleşen eşitsizlikler ve laik-bilimsel eğitimden uzaklaşma doğrudan çocukları hedef alıyor. Eğitim alanındaki özlük haklarına saldırılar yalnızca öğretmenleri değil, öğrencileri ve velileri birlikte etkiliyor; bu nedenle mücadele de ancak bu üç öznenin yan yana gelmesiyle büyüyebilir.

Eğitim Hakkı Dayanışma ve Mücadele Ağı (EHDMA) İşte bu ihtiyaçtan doğmuştur. EHDMA; okul ve mahalle ölçeğinde kurulan, veli-öğretmen-öğrenci birlikteliğini esas alan, hak ihlallerine karşı dayanışmayı büyüten ve kalıcı bir mücadele hattı ören yerel bir örgütlenme modelidir. Özellikle okullarda her çocuğa ücretsiz ve sağlıklı bir öğün yemek hakkı için TİP olarak yürüttüğümüz mücadele bu alanda önemli bir deneyim ve birikim yaratmıştır. EHDMA’nın ortaya çıkışı da bu mücadelenin bir ürünü ve devamı niteliğindedir. Kuracağımız ağlar, bu çalışmayı büyütmenin, kalıcılaştırmanın ve yerelleştirmenin en önemli aracı olacaktır.

Amacımız yalnızca sorunları teshir etmek değil; ücretsiz yemek hakkı, MESEM’lere karşı mücadele ve eğitimdeki eşitsizliklerin giderilmesi gibi somut başlıklarda gerçek bir toplumsal güç yaratmaktır. Bunun yolu ise ilk olarak örgütlü velilerdir. Yaptığımız çalışmalarla da gördüğümüz üzere velilerin birer yurttaş olarak çocukların geleceği ve eğitim hakkı konusunda mücadelede kendilerini ortaya koymalarına ihtiyaç vardır. EHDMA bu ihtiyacın bir aracı olarak ortaya çıkmıştır.

TİP üyelerinin görevi EHDMA’yı yerelde kurmak ve büyütmeektir. Okullarda ve mahallelerde velileri bir araya getirmek, toplantılar örgütlemek, sorunları birlikte tartışmak, somut talepler etrafında küçük ekipler oluşturmak ve sürekliliği sağlamak temel sorumluluğumuzdur. Yani sadece etkinlik yapmak değil, örgütlenme kurmak; dinleyici toplamak değil, sorumluluk alan örgütlenen ve örgütlenen veliler yaratmaktır. Hedefimiz hak temelli, dayanışmacı ve mücadelecı bir veli ağı örmek EHDMA’yı kalıcı bir güç haline getirmektir.

Eğitim hayatındaki çocukların ve gençlerin kapitalist sistemin bütün boyutlarıyla yarattığı eşitsizlik ve yıkıma karşı korunması, velilerin, eğitimcilerin ve gençlerin ortak mücadelesinin örgütlenmesi için yola çıkıyoruz.

Bu ağ;

- Her çocuğa okulda en az bir öğün ücretsiz, sağlıklı yemek hakkını temel bir eğitim hakkı olarak savunmayı,
- MESEM'lerin kaldırılması, mesleki eğitimin çocuk hakları temelinde ve bilimsel stratejilerle gerçekleştirilmesi için ve çocuk emeğinin sömürölmesine karşı mücadeleyi,
- Okullar arası eşitsizliklerin (bölgesel, sınıfsal, cinsiyet temelli) giderilmesini,
- Yoksulluk, güvencesizlik ve ideolojik baskılar nedeniyle çocukların eğitimden koparılmasına karşı dayanışma mekanizmaları oluşturmayı,
- Eğitimin özelleştirilmesine, paralılaştırılmasına ve kamusal eğitimin tasfiyesine karşı mücadeleyi,
- İmam hatipler, müfredat düzenlemeleri ve diyanet ve/veya cemaat vakıfları ile yürütölen projeler üzerinden eğitim sisteminin dönüştürölmesine ve laik, bilimsel eğitimin tasfiyesine karşı çıkmayı,
- Müfredat yoluyla çocukların bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimlerine yapılan ideolojik müdahalelere karşı nitelikli, bilimsel ve pedagojik bir hat örmeyi temel mücadele başlıkları olarak ele alacaktır.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın "Ramazan Etkinlikleri" Kararına İlişkin;

**OKULLARDA BİR ÖĞÜN
ÜCRETSİZ YEMEK YOK AMA
İDEOLOJİK DAYATMA VE
İNANÇ SÖMÜRÜSÜ VAR!**

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ

Milli Eğitim Bakanlığı'nın okullara gönderdiği ve "Ramazan Etkinlikleri" başlığı altında hazırlanan genelge ve ekindeki rehber, iktidarın eğitimde yıllardır sürdürdüğu dinselikleştirme politikalarının yeni bir aşamasıdır. Basına yansıyan bilgilere göre bu genelgede, Ramazan ayına ilişkin dini ritüellerin yanı sıra çocuklara "tekne orucu" tutturulmasının da etkinlik kapsamında genelgede yer alması, eğitimin geldiği vahim noktayı gözler önüne sermektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 24. madde ise din ve vicdan özgürlüğünü güvence altına alırken, dinin veya dini duyguların devlet işlerine ve

eğitime yön verici biçimde kullanılmasını engellemeyi amaçlar. Yine Anayasa, eğitimin bilim ve eğitim esaslarına göre yürütülmesini zorunlu kılar. Buna rağmen, devlet okullarında hazırlanan içeriklerin dini referanslarla, tek bir dini ve tek bir mezhebi esas alarak şekillendirilmesi anayasal laiklik ilkesine aykırıdır. Devlet okullarının görevi herhangi bir dini inancı öğretmek, dini pratikleri teşvik etmek ya da çocukların bedeni ve inancı üzerinde tasarrufta bulunmak değildir. Kamusal eğitim; farklı inançlardan ya da hiçbir inanca sahip olmayan tüm çocukların eşit, özgür ve baskıdan uzak biçimde bir arada öğrenebildiği ortak bir alan olmak zorundadır.

Çocukların en temel ihtiyacı olan okullarda bir öğün ücretsiz, sağlıklı yemek için bütçenin yalnızca yüzde 1,5'ini ayırmamayı bilinçli bir tercih haline getiren iktidar; açlıkla ve yoksullukla mücadele etmek yerine çocuklara pamuk şeker, macun gibi sembolik yiyeceklerle Ramazan ayı “kutlamayı” dayatmaktadır. Beslenme hakkı görmezden gelinirken, çocukların aç kalmasını normalleştiren uygulamaların teşvik edilmesi kabul edilemez. Üstelik çocuklara oruç “alıştırması” anlamına gelen tekne orucu, pedagojik açıdan da son derece sakıncalı bir dayatmadır. Tekne orucu tutan çocukların ödüllendirilmesini salık veren MEB aynı zamanda çocukların iftar fotoğraflarını okula getirmelerini istemektedir. Bir öğün yemeği dahi kamusal bir hak olarak sunmayan MEB, çocukların aç kalmasını ödüllendirmeyi, çocukların evdeki sofrasını denetleyen ve teşhire zorlayan bir anlayışı okullara dayatmaktadır.

Hiçbir altyapı yatırımı yapılmayan, spor, kültür, edebiyat, sanat ve bilimsel faaliyetler için özel ve kapsayıcı düzenlemelerden bilinçli olarak kaçınılan okullarda; yalnızca Ramazan ayına ilişkin dini etkinliklerin dayatılması tesadüf değildir. Bu yaklaşım, çocukların çok yönlü gelişimini değil, iktidarın ideolojik ve dini tercihlerini merkeze aldığını açıkça göstermektedir.

Eğitim, çocukların eleştirel düşünme, sorgulama ve bilimsel yöntemle öğrenme süreçlerini desteklemekle yükümlüdür; tek tip değer aktarımının aracı haline getirilemez. Paylaşma, dayanışma ve eşitlik değerleri tek bir inanca değil, insanlığın ortak birikimine aittir. Bu değerler ancak bilimsel, laik ve eşitlikçi bir kamusal eğitimle çocuklara kazandırılabilir.

Türkiye İşçi Partisi olarak; çocukların beslenme hakkını, bedensel ve zihinsel gelişimini, inanç ve inançsızlık özgürlüğünü savunmaya devam edeceğiz. Kamusal eğitimi dinselleştirme girişimlerine karşı susmayacak; çocukların geleceğini ideolojik dayatmalara teslim etmeyeceğiz.

Bariş Terkoğlu'nun “9 Yaşındaki Çocuklara ‘Din’ ve ‘Erdoğan’ Sorgusu! Habesine İlişkin;

Dün İzmir’de devlet okulunda yaşanan ve kamuoyuna yansıyan olayla ilgili Türkiye İşçi Partisi İzmirli Örgütü olarak bir açıklama yaptık. Bugün de henüz iki gün önce İzmirli Milli Eğitim Müdürlüğü’nün okullara yazı yollayıp bir

formun doldurulmasını istediğini öğrendik. Bu formda sorulan sorular okulda mescid var mı ya da mescide çevrilebilecek kütüphane var mı, cuma namazını kılabilmek için 45 metrekare üstü uygulama mescidi var mı, abdesthane var mı gibi sorular. 9 yaşındaki çocukların sınıflarından çıkarılıp kimlik numaraları sorularak, imza alınarak, açıkça siyasi içerikli sorularla karşı karşıya bırakılması, ne pedagojik, ne hukuki, ne de meşrudur. Çocuklar devlet otoritesi altındayken sorgulanamaz. Bu bir denetim değil elbette biliyoruz. Bunun açık bir şekilde bir gözdağı olduğunun farkındayız.

Bugün Fikret Okulları'nda yaşananlar, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okullara yollanan Mescid-i Abdesthane bilgisine ilişkin sorular, Ramazan ayı etkinlikleri altında gönderilen genelgeler, bazı okullarda teneffüs dilinin ilahi yapılması, daha bugün sosyal medyada yayınlanan, İstanbul'da "selefi andı" okutturulan çocuklar, daha önce yılbaşı ve cadılar bayramı gibi etkinliklerin yasaklanması, bütün bunlar birbirlerinden kopuk bir şekilde değerlendirilemez. Ortada sistematik bir yönelim var çünkü. Ramazan ayı elbette toplumun önemli bir parçası için kıymetli ama devletin görevi dini pratik organize etmek değil, eğitim hakkını eşit ve tarafsız biçimde güvence altına almaktır. Teneffüs zilini ilahi yapmak da, bir kültürel etkinliği yasaklamak da, müfettiş eliyle çocukları sorgulamak da aynı zihniyetin parçalarıdır. Eğitimi çoğulculuktan uzaklaştırmak.

Şunu açıkça söylüyoruz. Çocuğun üstün yararı ilkesi, anayasadaki laiklik ilkesi ve tarafsız kamu hizmeti yükümlülüğü bu uygulamalarla ciddi biçimde zedelenmektedir. Denetim yapılacaksa müfredat denetlenir, okulun fiziki koşulları denetlenir, sabunsuz okullar, müfettiş gelince açılan kaloriferler, çocuk yoksulluğu denetlenir, MESEM'lerdeki ölümler denetlenir.

9 YAŞINDAKİ ÇOCUK SORGULANAMAZ.

Biz İzmir'den açık bir çağrı yapıyoruz. Eğitimi ideolojik müdahale alanı olmaktan çıkarın. Çocukları değil, kamusal sorumluluğunu zannetleyin. Bilimsel, layık ve kamusal eğitim ilkesine geri dönün. Bu mesele bir partinin meselesi değil. Bu mesele çocukların meselesi. Bu mesele hepimizin meselesi. Ve biz çocukların tarafındayız.

TİP İZMİR İL ÖRGÜTÜ

Komisyon Açıklamaları:

ABD'deki Epstein davasının Türkiye bağlantıları olduğuna dair iddialara ilişkin;

ABD'de çocukların cinsel istismarı ve fuhşa sürüklenmesi suçlamalarıyla yargılanan Jeffrey Epstein hakkında açıklanan milyonlarca sayfalık belge, bu suçların uluslararası ve örgütlü bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Kamuoyuna yansıyan uluslararası dava dosyaları ve haberlerde, bu karanlık

ağın Türkiye ile bağlantılarına dair ciddi iddialar yer almakta; söz konusu belgelerde adı geçen kişilerden birinin halen Türkiye’de üst düzey diplomatik görev yürüten ABD’nin Türkiye Büyükelçisi Tom Barrack olması kamuoyunda tartışmalara yol açmaktadır.

Türkiye’de ise yıllardır şüpheli çocuk ölümleri, kaybolan çocuklar ve üzeri örtülen istismar dosyaları bulunmaktadır. Antalya’da bulunan Rixos Lares Hotel’inde staj yapan 16 yaşındaki Burak Oğraş, 2011 yılında şüpheli şekilde ölümü, olayın gerçekleştiği yer, soruşturma süreci ve dosyanın akıbeti tatmin edici biçimde aydınlatılmamıştır. Cinsel istismar ve fuhuş ağı kurma suçlarından hüküm giymiş Jeffrey Epstein’in dosyalarında Burak Oğraş’ın aydınlatılamayan ölümünün gerçekleştiği otelin ve sahibi Fettah Tamince’nin adının geçmesi kamuoyunda derin soru işaretleri yaratmaktadır.

Öte yandan, 6 Şubat depremleri sonrasında kaybolduğu bildirilen çocukların akıbetine ilişkin hâlâ net ve şeffaf bir tablo ortaya konulamamıştır. Olağanüstü koşullarda çocukların istismar ve insan ticareti riskinin arttığı bilinmesine rağmen, bu konuda etkin bir soruşturma yürütülmemesi, TUIK’in 2016’dan itibaren kayıp çocuk verilerini açıklamaması kabul edilemez.

Bu bağlamda TİP Çocuk Hakları Komisyonu olarak iktidar temsilcilerinden talep ediyoruz:

- ABD Adalet Bakanlığı tarafından kamuoyuna açıklanan Jeffrey Epstein dosyaları, Türkiye Cumhuriyeti makamları tarafından resen incelenip, bu inceleme sürecine ve sonuçlarına ilişkin kamuoyunu tatmin edecek açık ve şeffaf bir açıklama yapın.
- Başta ABD’nin Türkiye Büyükelçisi Tom Barrack olmak üzere çocukların cinsel istismarı ve fuhşa sürüklenmesi gibi suçlara ilişkin uluslararası dosyalarda adı geçen yabancı ülke temsilcileri hakkında adli bir inceleme ve gerekli işlemleri yapın.
- Türkiye bağlantılı kişi, şirket veya olaylara, Burak Oğraş’ın ölümüyle bağlantılı olarak, olayın yaşandığı Antalya’daki Rixos Otele ilişkin dosyalarda yer alan iddialar hakkında adli ve idari işlemleri başlatın ve kamuoyunu şeffaf bir şekilde bilgilendirin.
- Şüpheli çocuk ölümleri, depremde kaybolan çocuklar ve Epstein dosyalarında yer alan iddialar birlikte değerlendirildiğinde, çocuklara karşı işlenen cinsel suçlarla bağlantılı uluslararası ağ ve dosyaları devletin tüm gücünü kullanarak takip edin.

Yusuf Tekin imzasıyla 81 ildeki okullara gönderilen yazı kapsamında, Ramazan ayı etkinlikleri çerçevesinde 4-6 yaş grubundaki öğrencilerin öğretmenleri eşliğinde cami ziyaretine götürüleceği haberine ilişkin;

ÇOCUKLARIN GÜVENLİĞİNDEN SORUMLUYUZ	ÇOCUKLARIN GÜVENLİĞİNDEN SORUMLUYUZ
DİN EĞİTİMİ YERİNE AHLAKİ DEĞERLERİ ÖĞRETİN 	
• Erken yaşta ağır ceza, günah, helal-haram söylemleri çocuğun kaygı ve suçluluk duygusunu artırır. • Doğal merak ve keşif davranışları "ayıp-günah" olarak bastırılırsa, özgüven ve merak duygusu zedelenebilir. • Din, katı ve sorgusuz öğretilirse, çocukta sorgulama, şüphe etme, eleştirel düşünme becerilerinin engellenebilir.	Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler, çocukların din ve inanç özgürlüğünün güvence altına alınmasını, okullarda verilecek herhangi bir dini eğitimin ayrımcılığa yol açmayan ve ayrımcılığa neden olmayacak şekilde farklı inançları içeren biçimde sunulmasını gerektiriyor. Türkiye, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'yi 1994 yılında yürürlüğe koydu. Devletin tüm çocukların eşit haklara sahip olduğunu kağıt üzerinde kabul etmesine karşın aradan geçen süreye rağmen, farklı etnik köken, dil ve inanç gruplarına mensup çocukların haklara fiilen eşit biçimde erişememesi, sözleşmenin ruhu ile uygulama arasındaki mesafenin hâlâ kapanmadığını ortaya koymaktadır.
• Çocuklara yardımseverlik, dürüstlük, paylaşma, şefkat, sabır gibi evrensel değerler yaparak yaşayarak, model olarak; • Soyut kavramlar aşamalı, sevgi temelli, sorgulamaya açık anlatılmalıdır.	Türkiye İşçi Partisi çocuk haklarını temel alan, bilimsel eğitim yöntemlerinin kullanıldığı, çocukların din ve inanç özgürlüğüne saygı gösterilen, çeşitliliği kapsayan bir eğitimi anlayışını savunmaktadır.

Türkiye’de milyonlarca çocuk güne kahvaltı yapmadan başlıyor, derse aç giriyor.

Devlet “sabır” öğütüyor; biz ise her öğrenciye en az 1 öğün ücretsiz, sağlıklı yemek talep ediyoruz!

Okulda sunulacak bir öğün dengeli ve doyurucu yemek, bir lütuf değil, çocukların temel hakkıdır. Bu hakkın üzeri dini göndermelerle, oruç tartışmalarıyla ya da “manevi telkinlerle” örtülemez.

Hiçbir çocuk; inancı, mezhebi ya da ailesinin yaşam biçimi nedeniyle “oruç tutmuyor” diye baskıya uğrayamaz, yaftalanamaz, ayrıştırılamaz. Okul, tüm çocuklar için eşit ve güvenli bir alan olmak zorundadır.

Milli Eğitim Bakanı’na çağrımız nettir:

Millî Eğitim Bakanlığı’nın asli görevi; çocukların okulda aç kalmamasını sağlamak ve onlara bilimsel, kamusal ve nitelikli eğitim sunmaktır.

Okullarda tüm öğrencileri aynı sofrada buluşturacak ücretsiz ve sağlıklı bir öğün yemeği hayata geçirmeden “birlik ve beraberlik” söylemi inandırıcı olamaz.

Çocukların karnı doymadan eşitlikten söz edilemez!

Çocuk Hakları Komisyonu

Beşiktaş İlçe Örgütü

Hatay’da beş gün içerisinde etkili olan aşırı yağışlarla birlikte suyla dolan çukurlar ve inşaat şantiyeleri yüzünden 5, 6 ve 10 yaşlarındaki dört çocuğun yaşamlarını yitirmesi haberine ilişkin;

6 Şubat depremlerinin ardından aradan üç yıl geçti. Ancak Hatay’da yaşam hâlâ güvenli, sağlıklı ve insan onuruna yakışır koşullara kavuşmuş değildir. Depremi hemen sonrasında konteyner kentlerde yaşanan güvenlik sorunları, çadır ve konteyner alanlarını basan sular, altyapı eksiklikleri ve koordinasyonsuzluk hafızalarımızdadır. O gün sorumluluğunu yerine getirmeyenler, bugün de aynı ihmali sürdürmektedir.

Aradan geçen üç yılda Hatay bir iyileşme ve yeniden inşa süreci yerine devasa bir inşaat şantiyesine dönüştürülmüştür. Kent planlaması bilimsel ilkelerle, kamusal yarar gözetilerek değil; rant odaklı, aceleci ve denetimsiz biçimde yürütülmektedir.

- Kültürel miras alanları korunmamış,
- Tarım arazileri ve ormanlık alanlar yapılaşmaya açılmış,
- Nehir yatakları ve doğal su yolları göz ardı edilmiştir.

Bu talan politikaları yalnızca doğayı değil, doğrudan insan hayatını tehdit etmektedir.

Son günlerde yaşanan yoğun yağışların ardından üç çocuğun su dolu inşaat çukurlarına düşerek yaşamını yitirmesi kabul edilemez bir ihmaldir. Bu bir “kaza” değil, açık bir kamu güvenliği ihlalidir. Şantiyeye çevrilmiş bir kentte gerekli güvenlik önlemlerinin alınmaması, çevre düzenlemelerinin yapılmaması, denetimsiz bırakılan alanların çocuklar için ölüm tuzağına dönüşmesi affedilemez.

Çocukların;

- Güvenle okula gidip gelmesi,
- Sokakta oynayabilmesi,
- Temiz hava soluyabilmesi,
- Yaşadığı kentte hayatta kalma mücadelesi vermemesi devletin sorumluluğudur.

Depremde binlerce canı yitirmiş bir şehirde, imar aflarının ve uygunsuz yapılaşmanın sonuçları ortadayken, yeniden yapılanma sürecinde aynı sorumsuzluğun sürdürülmesi Hatay halkının hayatını hiçe saymaktır.

Öte yandan Hatay halkının iradesiyle seçilmiş milletvekili Can Atalay, Anayasa Mahkemesi kararlarına rağmen özgürlüğünden mahrum bırakılmaktadır. Halkın seçtiği temsilcinin tutsak edilmesi, hem demokratik iradenin hem de hukuk devletinin açık ihlalidir.

Yurttaşlar haklarını savunmak için ses çıkardığında kolluk kuvvetlerinin şiddetiyle karşılaşmakta; depremde yaşamını yitirenleri için, sonrasında güvenlik ihmalleri nedeniyle hayatını kaybedenler için ise adalet sağlanmamaktadır. Sorumlular korunurken, hak arayanlar cezalandırılmaktadır.

- Hatay bir rant alanı değildir.
- Hatay halkı sahipsiz değildir.
- Çocukların yaşam hakkı pazarlık konusu değildir.

Şehrintalan edilmesine, çocukların ölümüne yolaçan ihmallere, hukuksuzluklara ve demokratik iradenin gaspına karşı mücadelemizi sürdüreceğiz.

- Depremde kaybettiğimiz canlar için,
- Yağmur sularında yitirdiğimiz çocuklar için,
- Adalet bekleyen tüm Hataylılar için...

Adalet istiyoruz. Güvenli bir kent istiyoruz. Demokratik haklarımızı istiyoruz.

Komisyon Faaliyetleri:

İsmail Tarman Ortaokulu Eğitime Başlasın Çocuklar Eğitimden Uzaklaştırılmasın

Beşiktaş İlçesi Konaklar Mahallesi Levent'te bulunan İsmail Tarman Ortaokulu'nun, okul velileri ve mahalle sakinlerinin itirazlarına rağmen 10 yıl önce imam hatip ortaokuluna dönüştürülmesine karşı başlatılan hukuk mücadelesi sonucunda, okulun kapatılmasına ilişkin işlem iki ayrı mahkeme ve iki Bölge İdare Mahkemesi kararıyla iptal edildi. Ancak İsmail Tarman Ortaokulu'nun yeniden açılmasına yönelik yargı kararları hâlâ uygulanmadığı için bir basın açıklaması yapıldı.

Mahallelerindeki okulun yeniden normal ortaokul olarak öğrenci kaydına başlaması için 3533 gündür mücadele eden İsmail Tarman Ortaokulu velileri ve Konaklar Mahallesi sakinleri, 02/02/2026 Pazartesi günü saat 10.00'da okul önünde bir basın açıklaması düzenledi. Basın açıklamasına, Türkiye İşçi Partisi adına Beşiktaş İlçe Örgütü ile Çocuk Hakları ve Engelli Hakları Komisyonlarını temsilen katılım sağladık.

Açıklamada; çocukların ve gençlerin eğitim dışında kaldığı, okul terklerinin arttığı, çocuk istismarının yaygınlaştığı ve MESEM uygulamasıyla çocuk emeği sömürsünün büyüdüğü vurgulandı. TİP adına konuşan Uraz Aydın, MESEM'lerde yaşamını yitiren çocukların yaşam hakkını savunduklarını; okula aç giden çocuklar için "1 Öğün Ücretsiz Yemek" talebini yinelediklerini ve özel gereksinimli çocukların ayrımcılığa uğramadan bilimsel, nitelikli ve ücretsiz eğitime erişimi için iktidara karşı mücadeleyi sürdüreceklerini ifade etti.

6 Şubat Depremleri 3. Yıl dönümü

6 Şubat 2023 yılında merkezi Kahramanmaraş olan ve 11 ili etkisi altına alan depremin 3. Yıl dönümünde Hatay ili Samandağ Belediyesi ile dayanışma etkinliği düzenlendi.

İlk olarak Samandağ Belediyesi Sosyal Hizmetler birim personeli ile belediyenin hizmet sunduğu biri ücretsiz biri ücretli iki kreşi ziyaret ederek, öğretmenlere otizm spektrum hakkında bilgilendirme yapıldı.

Beş Şubat günü gönüllü belediye personellerinin katılımıyla Engelliliğe Doğru Yaklaşım eğitimi düzenlendi.

Depremde hasar görüp konteynırlara taşınan özel bir kolejın sekizinci sınıf öğrencileri ile iki saat süren bir atölye çalışması gerçekleştirildi. Duygular Temelinde Zorbalık ile Mücadele başlığında gerçekleştirdiğimiz atölyeye 23 öğrenci katıldı.

1 Mayıs İlçe Örgütü Çocuklar İçin Drama Atölyesi ve Kadın Dayanışma Çemberi

Ataşehir ilçe örgütü 1 Mayıs mahallesinde yaşayan çocukların kendilerini özgürce ifade edebilmelerini destekleyecek atölye çalışmalarına devam etti. Yaratıcı Drama Atölyesi'nde çocukların sanat aracılığıyla keşfetmelerine, kendilerini ifade etmelerine imkan sağlandı.

Çocukların anneleri için cinsiyet eşitliği temelinde kadın dayanışma atölyesi düzenlendi. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ebeveynlik rollerini çocuk yetiştirme yaklaşımlarını nasıl etkilediği, cinsiyete dayalı şiddetin türleri, kadınların görünmeyen emeği ve dayanışmanın gücü gibi konular ele alındı.

OCAK-ŞUBAT AYLARINDA YAZILI MEDYADA YER ALAN ÇOCUK HABERLERİ

20.02.2026 / <https://www.urfadasin.com/>

Üzerlerine Demir Profil Düşen 2 Kardeş Hayatını Kaybetti

Şanlıurfa Organize Sanayi Bölgesinde (OSB) inşaat halindeki bir fabrika arazisinde oyun oynayan Gazale (11) ve Ahmed Şeriye (2) isimli iki kardeşin üzerine demir profil düştü.

20.02.2026 / <https://bianet.org/>

Çocuk cezaevindeki “Ç*plak Arama, Darp, Saç Kesme” Meclis Gündeminde

DEM Parti milletvekilleri, Ocak 2026'daki Rojava protestoları gerekçe gösterilerek tutuklanan çocuklara yönelik hak ihlallerinin araştırılması için Meclis İnsan Hakları İnceleme Komisyonuna başvurdu. Dilekçede çıplak arama, darp, saç kesme, avukatsız ifade alma gibi ihlaller sıralandı. Ocak 2026 protestoları gerekçe gösterilerek en az 99 çocuğun gözaltına alındığı, 25 çocuğun ise tutuklandığı belirtilen dilekçede, ifade özgürlüğü kapsamındaki paylaşımlar nedeniyle çocuklar hakkında “örgüt propagandası” iddiasıyla soruşturmalar açıldığı kaydedildi.

18.02.2026 / <https://bianet.org/>

Rojava Eylemlerinde Gözaltına Alınan Çocukların Avukatı Yaşananları Anlattı

Şırnak'ta Rojava protestoları nedeniyle gözaltına alınan 37 çocuktan 12'si tutuklandı. Avukat Azat Bayram, gözaltında çocukların avukat talebinin karşılanmadığını, tek renkli şalların dahi suçlama konusu yapıldığını, bir çocuğa 30 yıldır kayıp olan amcasının sorulduğunu paylaştı.

17.02.2026 / <https://t24.com.tr/>

Oyun Oynarken Girdiği Menfezde Sıkıştı: 11 Yaşındaki Çocuk Hayatını Kaybetti

Siirt'in Baykan ilçesinde dere kenarında oyun oynarken topunu almak için girdiği menfezde sıkışan 11 yaşındaki Furkan Kurtay yaşamını yitirdi. Hastaneye kaldırılan çocuk tüm müdahalelere rağmen kurtarılamadı. Olayla ilgili soruşturma başlatıldı.

17.02.2026 / <https://yeniyasamgazetesi9.com/>

İnternet Oyunundaki “Görev” İddiası: 13 Yaşındaki Çocuk Yaşamını Yitirdi

Trabzon'da ortaokul öğrencisi Abdulkadir Eymen Bilgin (13), evindeki odasında ölü bulundu. Abdulkadir Eymen Bilgin'in, internet oyunundaki görevleri yerine getirmek için kendini kapıya astığı öne sürüldü. Olay, önceki gün Pelitli Mahallesi'nde meydana geldi. İddiaya göre; 8'inci sınıf öğrencisi Abdulkadir Eymen Bilgin, okul sonrası geldiği evde odasından uzun süre çıkmadı. Durumdan şüphelenen aile fertleri, girdiği odada Abdulkadir Eymen Bilgin'i kapıya asılı halde hareketsiz halde buldu. İhbarla adrese gelen sağlık ekiplerince hastaneye kaldırılan Abdulkadir Eymen Bilgin, kurtarılamadı.

10.02.2026 / <https://www.evrensel.net/>

Üsküdar'da 16 Yaşındaki Çocuk, Çalıştığı Baklavacıda Müdürü Tarafından D*rp Edildi

Üsküdar'da tatlı mamulleri satılan bir dükkanda çalışan 16 yaşındaki çocuk, işletme müdürü tarafından darp edildi. Olay, iş yerinin güvenlik kamerasınca kaydedildi. İşletme müdürü gözaltına alındı.

10.02.2026 / <https://t24.com.tr/>

Okul Çıkışı Servisin Çarpmasıyla *len Ela'nın Babası: Bu Kaza Değil, C*nayet

Kocaeli'nin Gebze ilçesinde okul çıkışı servis midibüsünün çarpması sonucu hayatını kaybeden Ela Tabakoğlu'nun (6) babası Fatih Tabakoğlu, “Tepeden aşağıya herkes suçlu, ben buna ihmal zinciri demiyorum, organize cinayete çocuğum kurban gitti. Çok kinliyim, biz acımızı yaşayamadık” dedi.

08.02.2026 / <https://www.haber.sol.org.tr/>

Sivas Belediyesi'nde MESEM Skandalı: Kızgın Yağla Y*ndı, Sözleşmesi İptal Edildi

17 yaşındaki MESEM (Mesleki Eğitim Merkezi) öğrencisi Şevval Erdem, Sivas Belediyesi tarafından işletilen “346” isimli kafede staj yaparken kızgın yağın üzerine dökülmesi sonucu ağır yaralandı.

İş kazasının, iş tanımında olmayan bir işi yapmaya zorlanması nedeniyle yaşandığını aktaran Erdem, “7 Eylül Pazar günü staj gördüğüm sırada iş

tanımına uygun olmayan kızgın yağ değişimi ve fritöz temizliği yapmam adına çok ısrar edildi. Bu işi yapamayacağımı, bunun benim iş tanımına uygun olmadığını, yağın çok sıcak ve fritözün de bozuk olduğunu defalarca söylememe rağmen bu işi yapmam için zorlandım” dedi.

30.01.2026 / <https://www.turizmajansi.com/>

Sapanca'daki Bungalov Tesisinde Acı Olay: 3 Yaşındaki Çocuk Yaşamını Yitirdi

Mahmudiye Mahallesi'nde faaliyet gösteren bir bungalov tesisinde meydana geldi. Tesiste konaklayan D.Y. ve B.Y. isimli ailenin çocukları Sena Y. (3), ailesinin fark etmediği bir anda bungalov içerisinde yer alan havuza düştü.

Durumu fark eden baba, çocuğu sudan çıkararak ilk müdahaleyi yaptı. İhbar üzerine olay yerine sevk edilen sağlık ekipleri tarafından Sapanca İlçe Devlet Hastanesi'ne kaldırılan küçük çocuk, burada tedavi altına alındı. Ancak Sena Y., doktorların tüm çabalarına rağmen kurtarılamadı.

Çocukların sosyal, politik, idari alanlarda kendilerini temsil edip yönetimde söz sahibi olmalarını sağlamak için mücadele etmemiz gerektiğine inandığımız çocuk hakları alanında ülkemizin çocuklarının evde, okulda, sokakta, parkta güvenli ve sağlıklı bir yaşam sürebilmeleri için sesimizi birlikte daha yüksek çıkartalım. Çocukların sadece hayatta kalmalarını değil, hak ettikleri keyifli, eğlenceli yaşam hakkını sağlayabilmek için mücadelemizi büyütmeyi hedefliyoruz.

Çocuk Hakları Komisyonu

ÇOCUKLARA SORDUK

EĞİTİM HAKKI

1) Adınız Soyadınız / Yaşınız / Yaşadığınız İl-İlçe / Okulunuz?

Ada Aslantatar / Ataköy / Atatürk Ortaokulu

Batuhan Atılgan / 7 / İstanbul / Necati Bey İlköğretim Okulu

Defne Akın / 12 / İstanbul / MBA koleji

Elma Çekirdeği / 8 / İstanbul / Denizatı İlkokulu

Neslihan Ceylan / 7 / İstanbul / Necati Bey İlköğretim Okulu

2) Okulunda en sevdiğin özellikler nelerdir? (Ders süresi, öğretmenlerin özellikleri, okulun fiziksel imkanları gibi değerlendirebilirsin)

Ada Aslantatar: Öğretmenlerim ve arkadaş çevrem.

Batuhan Atılgan: Öğretmenin arada şakalar yapması hoşuma gidiyor.

Defne Akın: İngilizce öğrenmek için tanıdıkları imkanlar.

Elma Çekirdeği: Okulun fiziksel özellikleri.

Neslihan Ceylan: Öğretmenimin ders anlatması.

3) Özel okullar ve devlet okulları arasında bir fark olduğunu düşünüyor musun? Evet ise, nasıl farklılıklar vardır?

Ada Aslantatar: Evet var özel okullar parayla devlet okullarının yaptığı yapıyor sadece sınıf sayıları az.

Defne Akın: Evet, devlet okulları daha disiplinliken özel okullar öğrencilerini birer müşteri olarak gördükleri için disipline pek önem vermiyorlar diye düşünüyorum

Elma Çekirdeği: Evet, özel okullarda daha iyi eğitim olduğunu düşünüyorum. Devlet okulda eğitim daha kötü.

Neslihan Ceylan: Evet. Devlet ücretsiz, özel paralı.

4) Okulunda hangi imkanlar olsa uzun saatler okulda kalmayı tercih ederdin?

Ada Aslantatar: Müzik tiyatro drama gibi etkinlikler fazla olsaydı.

Batuhan Atılğan: Havuz olsa, yemek imkanı olsa. Basket sahası da olsa iyi olur.

Defne Akın: Ders saatleri daha kısa olsa; teneffüslerde telefon imkanı, internet imkanı, kafeler ve okuldan sonra isteyenlere enstrüman çalmayı, dil öğrenmeyi, resim çizmeyi vs. öğretseler daha fazla kalmayı isterdim.

Elma Çekirdeği: Bilgisayar sınıfı olsa.

Neslihan Ceylan: Etüt olursa.

5) Okulunla ilgili bir özelliği değiştirme hakkın olsa neyi değiştirirdin?

Ada Aslantatar: Ders saatlerini.

Batuhan Atılğan: Teneffüs dakikaları kısa olmasın.

Defne Akın: Ders saatlerini.

Elma Çekirdeği: Hiçbir özelliği değiştirmek istemezdim.

Neslihan Ceylan: Tuvaletleri.

6) Sence tüm çocuklar okula gitmeli mi? Açıklayarak yazar mısın?

Ada Aslantatar: Tabi ki gitmeli eğitim çok önemli.

Batuhan Atılğan: Çünkü okul çok güzel.

Defne Akın: Evet, bence hiçbir çocuk eğitim hakkından mahrum bırakılmamalı. Belki okula gidemeyen çocuklar okula gitseler doktor, mühendis, bilim insanı gibi meslekler ile uğraşacaklar ama yeterli imkanlara sahip olmadıkları için olamıyorlar.

Elma Çekirdeği: Evet, çünkü eğitim görmeliler. Yetenekleri gelişir.

Neslihan Ceylan: Gitmeli. Çünkü gitmezlerse okuma yazmayı öğrenemezler. Herkes okula gitmeli. Sosyalleşmeli. Bilgi sahibi olmalı.

KANSER TEDAVİSİ GÖREN ÇOCUKLARIN EĞİTİM HAKKI: EVDE VE HASTANEDE EĞİTİM UYGULAMALARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Ceren Nur Şimşek

Sosyal Hizmet Uzmanı

Bugünlerde sosyal medyada, kahvehanelerde ve burjuva basınının Kanser, vücutta bir dokunun olağan çoğalma düzeninin bozulması sonucu ortaya çıkan, bulunduğu dokuda tahribata yol açan ve uzak organlara yayılım gösterebilen kronik bir hastalık olarak tanımlanmaktadır. Çocukluk döneminde görülen kanserler, erişkin kanserlerine kıyasla daha düşük sıklıkta görülmekle birlikte gelişimsel süreç üzerindeki etkileri nedeniyle çok boyutlu sonuçlar doğurmaktadır. Tanı ve tedavi süreçlerinin uzunluğu, hastane yatışlarının sürekliliği ve tedavinin yan etkileri, çocuğun biyopsikososyal gelişimini doğrudan etkilemektedir (Şimşek, 2025).

Dünya genelinde çocukluk çağı kanserlerinin yıllık görülme sıklığı yaklaşık 400.000 olduğu bildirilmektedir. Türkiye’de de çocukluk çağı kanserlerinde en sık görülen tanılar lösemi, lenfoma ve beyin tümörleri olup iyileşme oranları son yıllarda önemli ölçüde artış göstermiştir (Kutluk, 2024). Çocukluk çağı kanseri tanısının alınma sıklığının artarak devam etmesi, kanser tanısıyla yaşayan çocukların tıbbi gereksinimlerinin yanı sıra eğitsel ve psikososyal gereksinimlerinin de sürdürülebilirliğinin önemini daha da görünür kılmaktadır.

Çocuk hakları bağlamında bakıldığında, her çocuğun yaşama, gelişme, korunma ve katılım haklarının güvence altında olduğu kabul edilmektedir. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’nin 28. maddesi her çocuğun eğitim hakkına sahip olduğunu düzenlemektedir. Sözleşmenin 29. maddesi ise eğitimin çocuğun kişiliğinin, yeteneklerinin, zihinsel ve bedensel kapasitesinin en üst düzeyde geliştirilmesini amaçlaması gerektiğini belirtmektedir (Birleşmiş Milletler, 1989). Bu çerçevede eğitim, akademik

bilgi aktarımı olduğu kadar çocuğun gelişimsel bütünlüğünü destekleyen temel bir hak alanıdır. Sağlık koşulları nedeniyle örgün eğitimden uzaklaşmak zorunda kalan çocuklar açısından eğitim hakkının korunması, sosyal devlet ilkesinin ve çocuğun üstün yararı ilkesinin bir gereğidir.

1. Kanser tanısı almış çocukların eğitim sürecinde karşılaştıkları güçlükler

Kanser tedavisi gören çocuklar, hastalığın doğası ve tedavi protokollerinin yoğunluğu nedeniyle eğitim süreçlerinde çeşitli kesintiler yaşamaktadır. Uzun süreli hastane yatışları, bağışıklık sisteminin baskılanması nedeniyle kalabalık ortamlardan uzak durma gerekliliği ve tedaviye bağlı yorgunluk, dikkat sorunları ve bilişsel etkiler okul devamlılığını güçleştirmektedir. Bu durum çoğu zaman uzun süreli devamsızlığa ve akademik sürekliliğin kesintiye uğramasına yol açmaktadır.

Eğitim sürecindeki kopukluk yalnızca ders takibini zorlaştırmamaktadır. Özellikle ortaokul ve lise düzeyinde branş derslerinin yoğunlaşması, uzman öğretmen desteğine duyulan ihtiyacı artırmaktadır. Tedavi sürecindeki çocukların düzenli ve alan yeterliliğine sahip öğretmen desteğine erişememesi akademik gerileme riskini beraberinde getirmektedir. Müfredatın çocuğun sağlık durumuna göre esnek biçimde uyarlanamaması da öğrenme sürecini zorlaştıran bir başka faktördür.

Bunun yanında enfeksiyon riski nedeniyle kalabalık ortamlardan uzak kalmak zorunda olan çocuklar akran ilişkilerinden ve sosyal öğrenme süreçlerinden de uzaklaşmaktadır. Oysa okul, çocuğun yalnızca akademik bilgi edindiği bir ortam değildir. Akran etkileşimi, grup çalışmaları, sosyal sorumluluklar ve sınıf içi iletişim çocuğun sosyal gelişiminin parçasıdır. Uzun süreli izolasyon, okul aidiyetinin zayıflamasına ve çocuğun kendini akran grubunun dışında hissetmesine neden olabilmektedir. Literatürde kanser tedavisi sonrasında çocukların yaşam kalitesi değerlendirmelerinde okul işlevi alanında düşüş görüldüğü belirtilmektedir (Arpacı & Kılıçarslan Törüner, 2017). Bu bulgu, eğitim sürecindeki kesintinin sosyal ve duygusal boyutlarını da görünür kılmaktadır.

Tedavi sürecinde yaşanan uzun süreli devamsızlık, çocukların okula yeniden dönüş süreçlerini de zorlaştırmaktadır. Okuldan kopuş yalnızca akademik bilgi kaybı anlamına gelmeyip çocuğun sosyal rolünü, akran grubu içindeki konumunu ve okul aidiyetini de etkilemektedir. Okula yeniden entegrasyon programlarını inceleyen çalışmalar, kanser tedavisi gören çocukların geri dönüş sürecinde öğretmen desteği, akran bilgilendirmesi ve sistematik planlama eksikliği nedeniyle uyum güçlükleri yaşayabildiğini ortaya koymaktadır (Prevatt, Heffer & Lowe, 2000). Bu durum, eğitim sürecinin bireysel çabayla sürdürülebilecek bir alan olmadığını, kurumsal ve planlı bir yaklaşım gerektirdiğini göstermektedir.

Tedavi süreci aynı zamanda çocuğun psikolojik dayanıklılığını zorlayan bir

dönemdir. Yorgunluk, endişe, belirsizlik ve hastalığın tekrarlama kaygısı gibi etkenler çocuğun öğrenmeye odaklanmasını güçleştirebilmektedir. Bunun yanında uzun süreli tedavi ve hastane deneyimi, çocuğun kendisini öncelikle “hasta” kimliği üzerinden tanımlamasına yol açabilmektedir. Çocukluk dönemi, kimlik gelişiminin şekillendiği bir süreçtir ve çocuğun kendisini yalnızca hastalık üzerinden tanımlaması gelişimsel açıdan risk taşımaktadır. Eğitimle bağın sürdürülmesi, çocuğun “hasta” kimliğinin ötesinde bir özne olarak varlığını koruması açısından önem taşımaktadır. Bu nedenle kanser tanısı almış çocukların eğitim sürecinde yaşadıkları güçlükler yalnızca devamsızlıkla sınırlı olmayıp çok boyutlu bir destek ihtiyacına işaret etmektedir.

2. Türkiye’de evde ve hastanede eğitim uygulamaları

Türkiye’de sağlık hassasiyetleri nedeniyle örgün eğitime devam edemeyen öğrenciler için yürütülen evde eğitim ve hastanede eğitim hizmetleri, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında düzenlenmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2018). Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’ne göre sağlık kurulu raporuyla en az on iki hafta süreyle örgün eğitim kurumlarına devam edemeyeceği belgelendirilen zorunlu öğrenim çağındaki öğrenciler için evde eğitim hizmeti sunulmaktadır (MEB, 2018, md. 14). Bu hizmet, öğrencinin kayıtlı bulunduğu okul ile ilişkisinin kesilmemesini esas almakta ve eğitim süreci öğrencinin sınıf düzeyine uygun biçimde planlanmaktadır.

Yönetmelikte evde eğitim hizmetinin, öğrencinin eğitim performansı ve ihtiyaçları doğrultusunda bireyselleştirilerek yürütülmesi gerektiği belirtilmektedir. Derslerin haftalık planlaması il veya ilçe özel eğitim hizmetleri kurulu tarafından yapılmakta; öğretmen görevlendirmeleri ise milli eğitim müdürlüklerince gerçekleştirilmektedir. Bu düzenleme, sağlık koşulları nedeniyle okula devam edemeyen öğrencilerin eğitim hakkının kesintiye uğramamasını amaçlamaktadır.

Evde eğitim hizmeti, sağlık koşulları nedeniyle örgün eğitime devam edemeyen öğrenciler için önemli bir güvence mekanizmasıdır. Bununla birlikte uygulamanın sahadaki işleyişi, her öğrencinin gereksinimine aynı ölçüde yanıt veremeyebilmektedir. Çeşitli sınırlılıklar ve uygulamadaki zayıflıklar hizmetin geliştirilmesi gereken yönlerine işaret etmektedir. Bu nedenle evde eğitim hizmetinin yalnızca mevzuat düzeyinde tanımlanmış bir düzenleme olarak görmeyerek düzenli izleme, geri bildirim ve koşullara göre güncellenen bir sistem olarak ele alınması yüksek öneme sahiptir.

Hastanede eğitim hizmeti ise uzun süreli tedavi gerektiren bir tanıya sahip ve hastanede yatarak eğitim görmesi uygun bulunan çocuklar için düzenlenmektedir. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’nde, hastane bünyesinde eğitim hizmeti sunulmasına ilişkin esaslar belirlenmiştir (MEB, 2018, md. 15). Bu kapsamda uygun fiziki ortamın sağlanması, öğretmen görevlendirilmesi ve öğrencinin eğitim sürecinin planlanması öngörülmektedir.

Hastane sınıflarının temel amacı, öğrencinin tedavi sürecinde eğitimle bağıni sürdürmesini sağlamaktır. Eğitim faaliyetleri öğrencinin sağlık durumuna göre planlanmakta ve ders saatleri tedavi programı dikkate alınarak düzenlenmesi gerekmektedir. Bu uygulama, öğrencinin “öğrenci kimliğini” koruması ve eğitim sürekliliğinin sağlanması açısından önemli bir araçtır.

Hastane sınıfları, tedavi sürecindeki çocukların eğitimle bağıni korumaya yönelik önemli bir kamusal düzenlemedir. Ancak uygulamanın niteliği hastaneler arasında farklılık gösterebilmektedir. Fiziki koşullar, öğretmen sayısı ve materyal desteği açısından standart bir yapı her zaman sağlanamamaktadır. Eğitim hizmetinin hastane ortamında sürdürülebilmesi, bir sınıfın varlığından öte görülmesi ve hastane eğitim uygulamalarının düzenli olarak değerlendirilmesi ve ihtiyaçlara göre yeniden yapılandırılması yüksek önem taşımaktadır.

3. Uygulamalarda geliştirilmesi gereken alanlar

Evde ve hastanede eğitim uygulamaları, sağlık nedeniyle örgün eğitime devam edemeyen çocukların eğitim hakkının korunması açısından önemli bir çerçeve sunmaktadır. Bununla birlikte saha deneyimleri ve çeşitli literatür bulguları, uygulamanın niteliği ve sürdürülebilirliği bakımından geliştirilmesi gereken alanlara işaret etmektedir.

Özellikle ortaokul ve lise düzeyinde eğitim gören öğrenciler için branş derslerinin yoğunluğu belirgindir. Matematik, fen bilimleri ve yabancı dil gibi alanlarda uzman öğretmen desteğine düzenli biçimde erişim sağlanamaması akademik sürekliliği zorlaştırmaktadır.

Görevlendirmelerin çoğu zaman alan dışı öğretmenler üzerinden yürütülmesi, öğrencinin üst düzey bilişsel beceri gerektiren derslerde geride kalma riskini artırabilmektedir. Tedavi sürecindeki çocuklar için akademik gerileme kaygısı önemli bir stres kaynağıdır. Alan yeterliliğine sahip öğretmen desteğinin güçlendirilmesi, öğrencinin akademik özgüveninin korunması açısından belirleyici bir unsurdur.

Uygulamada karşılaşılan bir diğer güçlük süreklilik sorunudur. Öğretmen değişiklikleri, ders saatlerinde yaşanan aksamalar ve planlama belirsizlikleri eğitim deneyiminde kopukluk yaratabilmektedir. Tedavi süreci zaten belirsizlik içeren bir dönemdir. Eğitim alanındaki düzensizlik bu belirsizliği derinleştirebilmektedir. Oysa eğitim, çocuğa öngörülebilir ve yapılandırılmış bir alan sunma potansiyeline sahiptir. Bu potansiyelin gerçekleştirilmesi için görevlendirmelerin daha uzun süreli planlanması ve eğitim programlarının sistematik biçimde izlenmesi gerekmektedir.

Hastane sınıflarının fiziki koşulları ve materyal donanımı hastaneden hastaneye farklılık gösterebilmektedir. Bazı merkezlerde uygun sınıf ortamları bulunurken, bazı durumlarda dersler hasta odalarında yürütülmekte ya da sürekli eğitim desteği sunulamamaktadır. Eğitim ortamının niteliği öğrenme

motivasyonunu doğrudan etkilemektedir. Materyal eksikliği ve teknolojik altyapı yetersizliği eğitimin kapsamını daraltabilmektedir. Hastane eğitim ortamlarının belirli standartlar çerçevesinde güçlendirilmesi uygulamanın kalitesini artıracak önemli bir unsurdur.

Sosyal öğrenme boyutu ise uygulamanın en sınırlı alanlarından biridir. Evde ve hastanede eğitim çoğunlukla birebir öğretim modeli üzerinden yürütülmektedir. Bu model akademik içerik aktarımını mümkün kılmaktadır. Ancak akran etkileşimi, grup çalışması ve sınıf içi sosyal deneyim büyük ölçüde devre dışı kalmaktadır. Literatürde kanser tedavisi sonrasında çocukların yaşam kalitesi değerlendirmelerinde okul işlevi alanında düşüş görüldüğü belirtilmektedir (Arpacı & Kılıçarslan Törüner, 2017). Okula yeniden entegrasyon programlarını inceleyen çalışmalar ise sürecin planlı yürütülmemesi durumunda çocukların uyum güçlükleri yaşayabildiğini ortaya koymaktadır (Prevatt, Heffer & Lowe, 2000). Bu bulgular sosyal boyutun eğitim planlamasında daha görünür hale getirilmesi gerektiğini göstermektedir. Bu nedenle evde ve hastanede eğitim uygulamalarında, çocuğun sağlık koşulları gözetilerek akran bağına sürdürebileceği güvenli ve esnek katılım modellerinin geliştirilmesi önem taşımaktadır.

4. Sonuç ve öneriler

Kanser tedavisi gören çocukların eğitim süreci, çocuklar için sadece bir devamsızlık meselesi değildir. Bu süreç; çocuğun kimlik gelişimi, sosyal aidiyeti, psikolojik dayanıklılığı ve geleceğe ilişkin umut duygusu ile doğrudan ilişkilidir. Eğitim hakkı, sağlık koşulları nedeniyle askıya alınamayacak kadar önemli ve çocuğun üstün yararı ilkesi doğrultusunda korunması gereken temel bir hak olarak görülmelidir. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin güvence altına aldığı gelişim hakkı ile Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın eğitim hakkına ilişkin hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, sağlık öncelikli ancak eğitimden kopmayan bir yaklaşımın benimsenmesi gerekmektedir.

Evde ve hastanede eğitim uygulamaları bu hakkın korunması açısından önemli bir temel sunmaktadır. Bununla birlikte uygulamanın niteliğini ve sürdürülebilirliğini artırmaya yönelik bazı adımların atılması, kanser tanısı almış çocuklara sunulan eğitim hizmetinin kapsamını genişletecek ve çocukların deneyimini güçlendirecektir.

Özellikle ortaokul ve lise düzeyinde branş öğretmeni erişiminin artırılması, öğrencilerin akademik sürekliliğini destekleyecektir. Alan yeterliliğine sahip öğretmen havuzlarının oluşturulması ve görevlendirmelerin daha istikrarlı planlanması, öğrencilerin akademik kaygılarını azaltacak ve özgüvenlerini korumalarına katkı sağlayacaktır. Eğitim hizmetlerinde sürekliliğin güçlendirilmesi, tedavi sürecindeki belirsizliklerin eğitim alanına yansımaları azaltacaktır. Daha uzun süreli planlamalar ve daha düzenli izleme mekanizmaları, uygulamanın öngörülebilirliğini artıracaktır. Kamu

düzeyinde eğitim-sağlık iş birliğinin daha sistematik hale getirilmesi, süreci daha koordineli ve etkili kılacaktır.

Hastane sınıflarının fiziki ve kanser tedavisi gören çocuklara yönelik standartlarının güçlendirilmesi, sağlık riski oluşturmada öğrenme ortamının niteliğini artıracaktır. Teknolojik altyapının geliştirilmesi ve dijital materyal desteğinin yaygınlaştırılması, eğitimin kapsamını genişletecek ve öğrencilerin derslere katılımını kolaylaştıracaktır. Sosyal öğrenme boyutunu destekleyen hibrit ve esnek katılım modellerinin geliştirilmesi, çocukların hem sağlık hassasiyetlerini koruyarak hem de akran bağlarını sürdürerek eğitime devam etmelerine imkan tanıyacaktır. Eş zamanlı çevrim içi sınıf katılımı ve yapılandırılmış akran etkileşim programları, okul aidiyetinin korunmasına katkı sunacaktır.

Okula yeniden dönüş süreçlerinin planlı biçimde ele alınması, uyum sürecini kolaylaştıracaktır. Öğretmenlerin bilgilendirilmesi, akran farkındalık çalışmaları ve bireyselleştirilmiş geçiş planları çocuğun sınıfa yeniden entegrasyonunu destekleyecektir. Bu alanda okul sosyal hizmetinin kurumsal olarak güçlendirilmesi, aile, okul ve sağlık sistemi arasında köprü kurulmasını sağlayacaktır. Okul sosyal hizmet uzmanlarının sürece dahil edilmesi, çocuğun psikososyal gereksinimlerinin değerlendirilmesine, risklerin erken tespit edilmesine ve çok disiplinli iş birliğinin güçlenmesine katkı sağlayacaktır.

Milli Eğitim Bakanlığı ve ilgili kamu kurumları tarafından daha kapsamlı ve düzenli izleme ve değerlendirme mekanizmalarının oluşturulması, uygulamanın kalitesini artıracaktır. Öğrenci ve aile geri bildirimlerinin karar alma süreçlerine sistematik biçimde dahil edilmesi, uygulamanın sahaya daha duyarlı biçimde geliştirilmesini kolaylaştıracaktır. Ayrıca kamu kurumlarının bu alanda aktif çalışan sivil toplum örgütleriyle iş birliğine açık bir yaklaşım benimsemesi, sahadaki deneyim ve uzmanlığın politika süreçlerine yansımaları sağlayacak ve uygulamanın kapsayıcılığını güçlendirecektir.

Kanser tedavisi gören çocuklar için eğitim sürekliliği bir telafi hizmetinden öte çocukların eğitim ve gelişim hakkının ayrılmaz bir parçasıdır. Sağlık öncelikli olan eğitimle bağı koparmayan bütüncül bir yaklaşım, çocuğun üstün yararını somutlaştıracaktır. Çocuğun yalnızca hayatta kalması değil, potansiyelini gerçekleştirebileceği bir yaşam sürdürebilmesi hedeflenmelidir. Eğitim bu hedefe ulaşmada güçlü ve dönüştürücü bir araçtır. Sağlık, çocuğun psikolojik dayanıklılığının, sosyal bağlarının ve gelişimsel sürekliliğinin korunmasını da içerir.

Bu bütünlük içinde eğitim, çocuğun iyilik halini güçlendiren ve yaşamla bağı canlı tutan temel destek alanlarından biridir. Bu nedenle sağlık önceliklerini gözetken, hak temelli, çok disiplinli ve sürdürülebilir bir eğitim yaklaşımının kamusal düzeyde güçlendirilmesi, kanser tedavisi gören çocukların gelişimsel bütünlüğünü destekleyen en kapsayıcı adımlardan biri olacaktır.

Arpacı, Ö., & Kılıçarslan Törüner, E. (2017). Kanser tedavisi gören çocuklarda yaşam kalitesi ve etkileyen faktörler. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 20(4), 261-268. Birleşmiş Milletler. (1989). Çocuk haklarına dair sözleşme.

<https://www.unicef.org/turkiye/cocuk-haklarina-dair-sozlesme>.

Kutluk, T. (2024). Çocukluk çağı kanserlerinin epidemiyolojisi ve yaşam hızları. N. Taçyıldız (Ed.), Çocuk kanserleri tedavisinde geç yan etki izlemi ve yönetimi (1. Baskı, ss. 5-8). Türkiye Klinikleri.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). Özel eğitim hizmetleri yönetmeliği. Resmi Gazete (Sayı: 30471).

Prevatt, F. F., Heffer, R. W., & Lowe, P. A. (2000). A review of school reintegration programs for children with cancer. Journal of School Psychology, 38(5), 447-467.

[https://doi.org/10.1016/S0022-4405\(00\)00046-7](https://doi.org/10.1016/S0022-4405(00)00046-7)

Türkiye Cumhuriyeti. (1982). Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (m. 42).

Şimşek, C. N. (2025). Kanser tanısı almış çocuklara bakım verenlerin travma belirtilerinin ve kolektivist başa çıkma stillerinin incelenmesi (Yüksek lisans tezi, Üsküdar Üniversitesi).

HATAY'DA EĞİTİM ALANINDAKİ HAK İHLALLERİ

Hacer Dikkaya

Depremi yaşadığı 6 Şubat 2023 tarihi ülkemizde 2022-2023 eğitim-öğretim yılının 2.döneminin ilk günü olacaktı. İlk ders zili çalmasına 3-4 saat kala büyük bir yıkım yaşadık. Afetin yarattığı hasarın büyüklüğü ve bilançosu ile ilgili henüz kesin bilgilere ulaşılmamıştı. Daha sonra 11 ilde yaklaşık 4 milyon öğrenci ve 200 bin öğretmenin depremden etkilendiği belirlendi. Yıkımların en çok yaşandığı Hatay' da 210 okul yıkılmıştı, 175 okul ise orta hasarlı rapor aldı.

Milli Eğitim Bakanlığı 20 Şubat'a kadar sömestr tatilini uzattı. Sonra kademeli olarak 1 Mart, 13 Mart ve 27 Mart; yıkımın en azdan en çok olduğu illere doğru eğitim-öğretim yılına geçiş sağlandı. Bakanlık yaşanan bu afetten dolayı 2022-2023 yılı için, LGS ve YKS sınavına girecek olan öğrencilerin sadece ilk dönem konuları üzerinden sınava tâbi tutulması, depremin yaşandığı illerde devam zorunluluğunun olmaması gibi birtakım uygulamaları hayata geçirdi.

İlk zamanlarda birçok kamu kurumu, ayakta kalan okullarda faaliyet gösterdi. Oysa kamu binaları belki de en sağlam olması gereken yapılar idi.

Defne kaymakamlığı ve AFAD birimlerinin, Harbiye Mahallesi'ndeki Selim Tevfik Eskiocak Anadolu Lisesi'ni bir buçuk yıl boyunca kullanması nasıl açıklanabilir? AFAD iktidarın oluşturduğu yeni Türkiye'nin liyakatsiz kamu düzeninde afetlere müdahalede en yetkili kurum ve diğer kurumları da organize etmekle sorumlu. Ancak yıllardır yurttaşlardan toplanan deprem vergileri AFAD'ın kendisi için sağlam bir yerleşke tesis etmesine yeterli olmamış. Bununla birlikte İl Emniyet Müdürlüğü de Defne ilçesinin en nitelikli lisesi olan Selim Nevzat Şahin Anadolu Lisesini depremin üçüncü yılında, hala kullanıyor. Bu okulun öğrencileri Sevsen Nevzat Şahin Ortaokulu'nda yarı zamanlı eğitim alıyor. Yani sabahçı öğlenci olmak üzere ikili sistemde, iki okul öğrencileri tek bir okul binasında eğitim görüyor.

Depremin ilk zamanlarında yaşanan bu durum kabul edilebilirken üzerinden üç yıl geçmiş olmasına rağmen bu okul öğrencilerinin kendi binalarında eğitim görmemesi kabul edilemez. Birçok ilçede bunun gibi uygulamalar devam ediyor. Oysa yaşanan herhangi bir travmatik olayın/durumun ardından çocukların rutinlerinin değişmemesi çok önemli. Ne yazık ki devlet kurumları ülkenin çocuklarının bir an önce normal yaşantılarına dönmelerini sağlayacak kararlar almak yerine, depremin ilk gününden itibaren çocukların, öğrencilerin haklarını gözetmek yerine kamu personelinin işe devam edebilmesi için kolay seçti.

Eğitim-Sen'in bu yıl yayımladığı "6 Şubat Deprem Bölgesi Raporu"nda 10 bin nüfuslu Armutlu Mahallesi'nin imar planında okula yer verilmemesi ve Elektrik Mahallesi'ndeki Cengiz Topel okul binasının rezerv alan belirsizliği içinde bırakılması eğitim alanındaki hak ihlalleri arasındadır. Ayrıca bu raporda Hatay'daki öğrenci sayısının 500 binden 400 bine gerilediği, Antakya ve Defne ilçelerinin bu noktada ciddi düşüşler yaşadığının altı çizilmiştir.

"Eğitim Hatay' a Nefes Oluyor" projesiyle valiliğin öncülüğünde yürütülen çalışmalarda "binalar tamam, okulları yaptık" deniliyor. Gerçekten bina yapılıncaya eğitim tamam mı oluyor?

Okullardaki su, elektrik ve ısınma problemleri, temizlik ve hijyen sorunları çözülmüş ve "tamam" olmalı. Okul bölgesinin şantiyelerle kuşatılması, öğrenci ve öğretmenler için çevresel faktörlerin yarattığı olumsuz etkiler göz ardı ediliyor. Yazın toz dumanı, kışın çamur deryası, her daim gürültü kirliliği ve karmaşa... Öğrenciler okula gidip gelirken yoğun kaygı yaşıyor ve kısa kış günlerinde bu kaygı katlanıyor.

Sosyal medyada bu durumu özetleyen yüzlerce video ve paylaşım var. Yağmur sularından dolan yolların çukurlu halleri, bazı yerlerde göl diyebileceğimiz boyutlara ulaşıyor. Kaldırımsız yollarda, sırtlarında okul çantalarıyla, beton mikserleri ve kamyonların arasında yürüyerek okula gitmeye çalışan öğrenciler veya daha küçük yaştaki öğrencileri okula götürmeye çalışan veliler. Her gidiş ve dönüşün azaba dönüşmesi ve yoğun öfkeyle eve varmak, günlük rutine dönüşmüş durumda.

2023-2024 eğitim öğretim yılında deprem bölgesinde “taşınmalı eğitim “ uygulandı. Sadece bir yıl depremzede öğrenciler servis ücreti ödemediler. Bu uygulamada evi okula yürümeye mesafesinde olanlar dahil değildi. Yani depremin üzerinden sadece 7 ay geçmiş, hala enkaz kaldırma ve yıkım işleri devam ederken “Ev yakın ne de olsa! Yürüye bilirsiniz” denmişti.

Depremin üçüncü yılında 2025-2026 eğitim öğretim yılında, bir öğrenci için servis ücretleri mesafeye göre 3000-5000 TL arasında değişiyor. Bir ailede 2-3 öğrenci okuyorsa, servis ücretleri aileler için ciddi bir yük. Hatay halkının canı burnunda! Zaten işsizlikten kırılıyor, derin yoksulluk ve ciddi bir geçim sıkıntısı yaşıyor. Daracık bir alanın içinde bir çocuğun veya çocukların; ders çalışması, ödev yapması, öz bakım ve temizliğini yapması ne yazık ki hiç kolay değil. Konforlu bir alan ve ortam içinde konuşmak kolay elbette. Ne yazık ki bir de konteyner kentte yaşamak zorunda olan bu ailelerin ve çocuklarının hayatını “lüks” olarak lanse etmeye çalışan sözde gazeteciler, siyasiler ve yandaş ekran yüzleri var. Ne de olsa empati yok, ısınma problemi yok, elektrik ve su sorunu yok, yol-ulaşım problemi yok, düzenli ve temiz bir şehir var, kültür-sanat, sportif aktivite ne ararsanız var, bu şartlarda yaşamamanın verdiği rahatlıktan geliyor herhalde bu yorumlar ve algı politikaları.

Eğitimde “fırsat eşitliği” anayasal bir hak. Devlet bu eşitsizliği gidermekle yükümlü. Ülkemizde genel anlamda bu eşitsizlik gittikçe artıyor. Eğitim sistemindeki özelleştirme, özel okullara teşvik ve yatırımlar, yoksul aile çocuklarının seçeneksiz ve geleceksiz bırakılmaları bilinçli bir politika. Bu bütünsel problemler ve depremin yarattığı olumsuz etkilerle birlikte Hatay’da daha atılması gereken çok adım var. Fiziksel, sosyal ve nitelik olarak, iyileştirici, bütünleştirici, ileriye dönük dönüştürücü reformlar ve bunları inşa edecek “insan odaklı ve çocuk haklarını gözetken” bir yönetim anlayışı gereklidir.

VAHŞİ SAĞCI POLİTİKALAR ÇOCUKLUĞU YOK EDİYOR

Tanyel Süzer

UNICEF'in Ocak 2026 verilerine göre ateşkese rağmen İsrail saldırılarında Gazze'de 100'den fazla çocuk hayatını kaybetti. Saldırıları "terör hedefleri" gerekçesiyle yapıldığında bile çocukların ayırım gözetilmeden yaşamını yitirdiği uluslararası kuruluşlar tarafından raporlanıyor. İsrail ordusunun bazı askerleri ve komuta yapısı çocuklar da dahil olmak üzere siviller için tehdit algısını vurgulayan ifadeler kullanmaya devam ediyor.

"Hind Rami Iyad Rajab." Filistinli bir çocuk. Çoğu kaynakta 6 yaşında olarak belirtilse de, sağlık Bakanlığı listesinde 5 yaşında olarak kayıtlı. 29 Ocak 2024'te Gazze Şeridi'nin Tel el-Hawa mahallesinde Hind ve ailesi, İsrail askerlerinin saldırısı sırasında bir araçla kaçmaya çalışıyordu. Araca açılan ateş durmadı. Olay yerinde yapılan incelemelerde, arabanın 355 mermi deliği taşıdığı tespit edildi. Peki arabanın içindekilerin yaşını, korkusunu, savunmasızlığını ayırt edebilecek bir kanıt bulmamız mümkün mü?

Beş yaşında bir kız çocuğunun yüzlerce kurşunla öldürülmesi, tüm dünyada sadece istatistikten ibaretmiş gibi davranılan çocuk ölümlerinin, sevgisi yarım kalan her biri tek ve biricik olan çocukların yaşanmamış kısacık hayatlarının, oynanamamış oyunlarının, gidilememiş okullarının devletler tarafından ellerinden alınışını göstermeye yeter mi?

Peki “demokrasi” söylemiyle Orta Doğu’yu enkaza çeviren, yeraltı ve yerüstü kaynaklarını yağmalamak uğruna silah sağlayarak terörü besleyen, büyüten, şiddeti kalıcı bir yönetim aracı haline getiren, istikrarsızlığı ülkelerin kaderi haline getiren, sözde demokrasinin beşiği Amerika Birleşik Devletleri’nde neler yaşanıyor?

Lucy olarak adlandırılan üç yaşındaki bir çocuğun göçmenlik mahkemesinde kendi davasını temsil etmek zorunda bırakıldığı haberleri yayımlandı. Copper Courier haberine göre, 24 Kasım 2025’te Arizona, Tucson göçmenlik mahkemesinde göçmenlik duruşması yapılan birçok çocuk bulunuyor. Bu çocukların arasında 3 yaşındaki Lucy, ebeveyni olmadığı için yasal temsilcisi olmadan mahkeme salonunda duruşmaya getirildi. Bir mahkeme salonunda, ayakları yere bile tam basmıyordu. Göçmenlik hâkimi karşısında, sanki ne olduğunu anlayabilirmiş gibi durması beklendi. Yanında anne yoktu, baba yoktu, avukat yoktu. Mahkeme salonunda bulunan yetişkinler onu masaya oturttu, kaldırdı, yerine yerleştirdi. Gelişimsel olarak dava prosedürlerini anlayabilecek yaşta olmayan bir çocuk, kendi savunmasını yapmak zorunda bırakıldı. Hukukun, her zaman adaleti temsil etmediği gibi küçük çocukları da temsil etmediği anlaşıldı.

ABD’de 5 yaşındaki Liam Conejo Ramos’un Göçmenlik ve Gümrük Muhafaza (U.S. Immigration and Customs Enforcement: ICE) tarafından gözaltına alınmasına ilişkin çok sayıda güncel haber ve doğrulanmış bilgi mevcut. 5 yaşındaki Liam 20 Ocak 2026’da Minneapolis bölgesinde, okuldan eve dönerken ICE ekiplerince babasıyla birlikte gözaltına alındı. Liam ve babasının ABD’de aktif bir iltica başvurusu olduğu, hukuki sürecin devam ettiği ve nihai bir sınır dışı emri verilmediği bilgileri haberlere yansdı. Liam’ın, babası göz altına alınırken başında tavşan kulaklı mavi beresi, sırtında süper kahramanlı çantası ile yüzü bir arabaya dönük şekilde durduğu fotoğraf, devletin görevlendirdiği silahlı kocaman adamların küçücük bir çocuğu, diğer aile üyelerini dışarı çekmek için bir “yem” olarak kullandığını gözler önüne serdi. Liam Teksas’taki bir aile gözetim merkezinde tutulurken sağlık sorunları ve duygusal sıkıntılar yaşadı. Ateş, mide bulantısı, depresif davranış ve yeme isteksizliği gibi belirtiler rapor edildi.

Bugün ICE tarafından gözaltına alınan çocukların hikâyeleri, sınır politikalarının insani değil güvenlik merkezli kurgulandığını gösteriyor. Üç yaşındaki bir çocuğun göçmenlik mahkemesinde avukatsız bırakılması, hukukun en temel koruma ilkesinin – çocuğun üstün yararının – askıya alınmasıdır. Bu örnekler münferit olaylar değildir. Bunlar, çocukluğu bir “hak öznesi” olmaktan çıkarıp,

devletlerin güvenlik ve sermaye politikaları arasında ezilen bir “yan unsur” haline getiren ideolojik tercihlerin sonuçlarıdır.

Bu tabloyu yalnızca savaş ya da göç politikalarıyla açıklamak eksik olur. Çocukların sistematik biçimde korunaksız bırakılması, daha geniş bir sermaye düzeninin sonucudur. Jeffrey Epstein dosyalarında ortaya saçılanlar; siyasetçilerden iş insanlarına, medya figürlerinden kraliyet ailesi mensuplarına uzanan bir ağın çocuk bedenleri üzerinden kurduğu sömürü ilişkilerini gözler önüne sermiştir. Davalara ilişkin basına yansıyanlar, çocukların en üst düzey güç odakları için dahi “dokunulabilir”, “satın alınabilir” ve “harcanabilir” görülebildiğini göstermektedir. Bu dosyalar yalnızca bireysel suçların değil, cezasızlıkla beslenen bir güç mimarisinin işaretidir. Hukuk, sermayeyi ve sınırları korumak için hızla harekete geçerken, ne yazık ki çocukları korumak için aynı refleksi sergilemiyor. Bu nedenle çocukluk deneyimini, içinde yaşanan toplumsal ve ekonomik düzenden bağımsız düşünmek mümkün değildir. Çocuklara ilişkin sorunlar yalnızca pedagojik ya da bireysel meseleler değil, en temelde politik olarak ele alınmalıdır.

Vahşi sağcı politikalar; piyasayı vazgeçilmez olarak savunurken, kamusal koruma mekanizmalarını zayıflatmakta, sosyal devleti tasfiye etmekte, yoksulluğu derinleştirmekte ve güvenlikçi dili normalleştirmektedir. Bu politikaların çocukları savunmasız bıraktığı, çocukluk kavramını silikleştirdiği alanlar:

Savaş: Gazze’de olduğu gibi çocuk ölümleri “kaçınılmaz yan etki” olarak sunulmaktadır.

Sınırlar: Meksika sınırında hapsedilen çocuklar, Rojava’da ısınamayan çocuklar göç rejimlerinin sertliğine terk edilmektedir.

Yoksulluk: Sosyal hakların budandığı Türkiye gibi ülkelerde çocuk işçiliği, beslenme yetersizliği ve eğitime erişim sorunu sıradanlaştırılmaktadır.

Vahşi sağ iklimin en korunmasız grubu olan “öteki çocuklar” düzen karşısında neredeyse hiç şansa sahip değil. Çünkü sermaye sınıfı sınırları korumayı, bankaları kurtarmayı, şirketleri teşvik etmeyi para harcamaya değer görürken, çocukların beslenme, barınma, eğitim ve güvenlik haklarını değersiz “maliyet kalemleri” olarak görmektedir.

Her çocuk kendi varlığıyla değerlidir. Günlük yaşam pratikleriyle toplumsal yaşamın bütün alanlarını etkileyen sağ politikaların çocukluğun neşesini, merakını, gelişim ve öğrenme hakkını, özgürlüğünü çalmasına sessiz kalamayız.

ÖZEL OKULLARA TÜM DEVLET FİNANSMANINI DURDURUN (NEDEN VE NASIL YAPABİLİRİZ?)

Çeviri Metin

David Zyngier

Çocukların korunmasını ve beslenme, barınma, oyun ve eğitim haklarının Birleşik Krallık'taki İşçi Partisi'nin (adı kafa karıştırıcı biçimde "public schools" olan) elit özel okulları seçimleri kazanması halinde kaldıracağını açıklaması, geçen yıl pek çok Avustralyalı gibi beni de kısa süreliğine umutlandırmıştı. Bu gerçekleşseydi, Birleşik Krallık'taki özel okullar kamulaştırılacak, hayır kurumu statüleri kaldırılacak ve vakıf gelirleri, yatırımları ile mülkleri devlet sistemine devredilecekti.

Avustralya'da özel okullara verilen kamu desteğinin kesilmesi çağrısını sıkça yaptım; ancak "destek kesme" ile "kamulaştırma" arasında bir ayrım yapmak istiyorum. Avustralya'daki tüm özel okulların kamulaştırılması gerektiğini düşünmüyorum. Ancak hiçbir özel okulun hükümetler aracılığıyla kamu fonu almaması gerektiğine inanıyorum. Devlet desteği olmadan ayakta kalamayan özel okullar ise Birleşik Krallık modeline benzer şekilde inanç temelli devlet okullarına dönüşmelidir.

Birleşik Krallık'taki inanç temelli devlet okulları

Birleşik Krallık'ta (çoğu Avrupa ülkesi ve Kanada'da olduğu gibi) inanç temelli okulların büyük bölümü kamu sisteminin parçasıdır. Katolik, Yahudi, Müslüman ve Sih okulları kamu okuludur ve neredeyse tamamen kamu kaynaklarıyla finanse edilir. Ek veli ücreti almazlar ve Ulusal Müfredat'a, kayıt ve personel kurallarına tabidirler.

Birleşik Krallık ile Avustralya arasındaki fark

Birleşik Krallık'ta özel okullar kamu fonu almaz; ancak vergi indirimi statüsüne sahiptirler ve Avustralya'ya kıyasla sayıları çok daha azdır. Şu anda öğrencilerin yalnızca yaklaşık %7'sini eğitirler ve tamamen veli ücretleri ile bağışlara dayanırlar.

Avustralya'da da 1963'e kadar durum böyleydi. O yıl Katolik okullarına "devlet yardımı" başladı, amaç bu okulların fen laboratuvarlarını devlet okullarının standartlarına yükseltmekti.

Böylece özel okullara federal kaynak aktarımının uzun süreci başladı. O dönemde öğrencilerin yaklaşık %25'i özel okullara devam ediyor ve 1965'te bu okullar tüm federal eğitimin %25'ini alıyordu.

Bugünkü sürdürülemez model

Bugün Avustralya'da özel okullar federal eğitimin %75'ini almaktadır. Artık yalnızca yoksul Katolik okullarını desteklemekten çok uzağız. Yardıma en çok ihtiyaç duyan okullar bugün devlet okullarıdır.

Artık yalnızca Katolik okulları değil; Scientology'ye ait iki küçük okul ve 31 Exclusive Brethren okulu da kamu fonu almaktadır. Almanya'da Scientology yasadışı bir örgütken, Avustralya'da vergi muafiyetine sahip bir hayır kurumudur. Kevin Rudd'un "aşırılıkçı bir tarikat" dediği Brethren okullarına ise birçok devlet okulundan daha fazla kamu kaynağı aktarılmaktadır.

OECD'nin Education at a Glance 2019 raporuna göre Avustralya, eğitimin en çok özelleştirildiği dördüncü ülkedir. Öğrencilerin %35'i özel okullara gitmektedir.

Ortalama olarak özel okullar öğrenci başına yaklaşık 10.000 Avustralya doları kamu fonu almakta; buna ek olarak yıllık 35.000 dolara kadar ulaşabilen veli ücretleri tahsil etmektedir.

Kamu ve özel okullar arasındaki finansman farkı

2009-2017 arasında devlet okullarına yapılan reel kamu harcaması öğrenci başına %0,2 azalırken; Katolik okullarında %18,4, bağımsız okullarda %20,9 artmıştır. Aynı dönemde devlet okullarında öğrenci başına toplam gelir düşerken; Katolik ve bağımsız okullarda belirgin biçimde artmıştır.

Oysa Avustralyalıların yaklaşık %65'i çocuklarını hâlâ devlet okullarına göndermektedir.

Özel okullar paranın karşılığını veriyor mu?

Muhafazakâr yorumcular özel okulların daha verimli olduğunu iddia eder. Ancak kamu harcamaları ve gelirler incelendiğinde, özel okulların öğrenci başına çok daha yüksek gelire sahip olduğu görülmektedir.

Sosyoekonomik durum dikkate alındığında, devlet okullarının özel okullarla eşit ya da daha iyi performans gösterdiğini ortaya koyan araştırmalar mevcuttur.

Dezavantajlı okullarda para önemlidir

Araştırmalar, dezavantajlı topluluklarda eğitime yapılan harcamanın belirleyici olduğunu göstermektedir. Ancak Avustralya’da ek kamu harcamalarının büyük bölümü buna ihtiyaç duymayan özel okullara gitmektedir. 2013-2017 arasında yapılan 22 milyar dolarlık sermaye harcamasının yarısı en zengin %10’luk okul grubuna gitmiştir.

Son on yılda özel okullara yapılan kamu finansmanı, devlet okullarına yapılan artışın neredeyse iki katı hızla yükselmiştir.

Ne yapılmalı?

Üzerinde uzlaşılan Okul Kaynak Standardı’nı (SRS) aşan ücretler talep eden özel okulların kamu finansmanı derhal kesilmelidir. Yıllık 20.000 doların üzerinde ücret alan elit okulların kamu kaynağına ihtiyacı yoktur.

SRS’nin altında ücret alan özel okulların kamu desteği ise her yıl %10 azaltılarak sıfırlanmalıdır. Ayakta kalamayanlar, Birleşik Krallık’taki gibi devlet tarafından devralınarak herkese açık inanç temelli devlet okullarına dönüştürülebilir.

2018’de Katolik ve bağımsız okullar 14 milyar dolardan fazla kamu desteği almıştır. Öğrencilerin küçük bir kısmı devlet okullarına geçse bile, kapsayıcı ve çok kültürlü bir kamu eğitim sistemi bu öğrencileri rahatlıkla entegre edebilir.

Tüm veriler, Avustralya’daki mevcut okul finansmanı sisteminin açıkça adaletsiz ve mali açıdan sürdürülemez olduğunu göstermektedir. Bu nedenle eğitim finansmanında köklü bir değişimi planlamamız gerekmektedir.

David Zyngier, Southern Cross Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde (School of Education) Misafir Doçenttir (Adjunct Associate Professor). Eski bir öğretmen ve okul müdürüdür. Öğretmenlik kariyerinin büyük bölümünü dezavantajlı devlet okullarında geçirmiştir.

Araştırmaları, tüm öğrencilerin katılımını artıran öğretmen pedagojilerine odaklanmakta; özellikle de sosyal adalet ve toplumsal kapsayıcılık perspektifiyle dezavantajlı topluluklardan gelen öğrencilerin eğitim çıktılarının nasıl iyileştirilebileceğini incelemektedir.